

K Z O M B U N I A K A T
Z B A D A N I A

Warszawa, grudzień 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/167/2011

OCZEKIWANIA WOBEC

NOWEGO SEJMU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

8 listopada zainauguował działalność Sejm VII kadencji, który już po pierwszym miesiącu został oceniony raczej krytycznie¹. A jak ocena nowego Sejmu wygląda w porównaniu z oceną poprzedniego? Jakie są oczekiwania wobec nowo wybranych posłów i jakie są poglądy na temat reprezentatywności izby niższej parlamentu – o to zapytaliśmy respondentów w naszym grudniowym badaniu².

JESZCZE NADZIEJA CZY JUŻ ROZCZAROWANIE?

Oczekiwania wobec Sejmu VII kadencji są najskromniejsze od 1989 roku. Do tej pory u progu działalności nowego parlamentu Polacy częściej wyrażali nadzieję, że będzie on lepszy od poprzedniego. Tym razem liczba pesymistów zrównała się z liczbą optymistów (21% wobec 20%). Natomiast niemal połowa badanych (48%) twierdzi, że będzie on taki sam jak poprzedni. Można przypuszczać, że to najmniej od ponad dwudziestu lat przychylnie przyjęcie Sejmu jest między innymi efektem kontynuacji, tzn. odtworzenia w nowym parlamencie tej samej większości co w poprzednim.

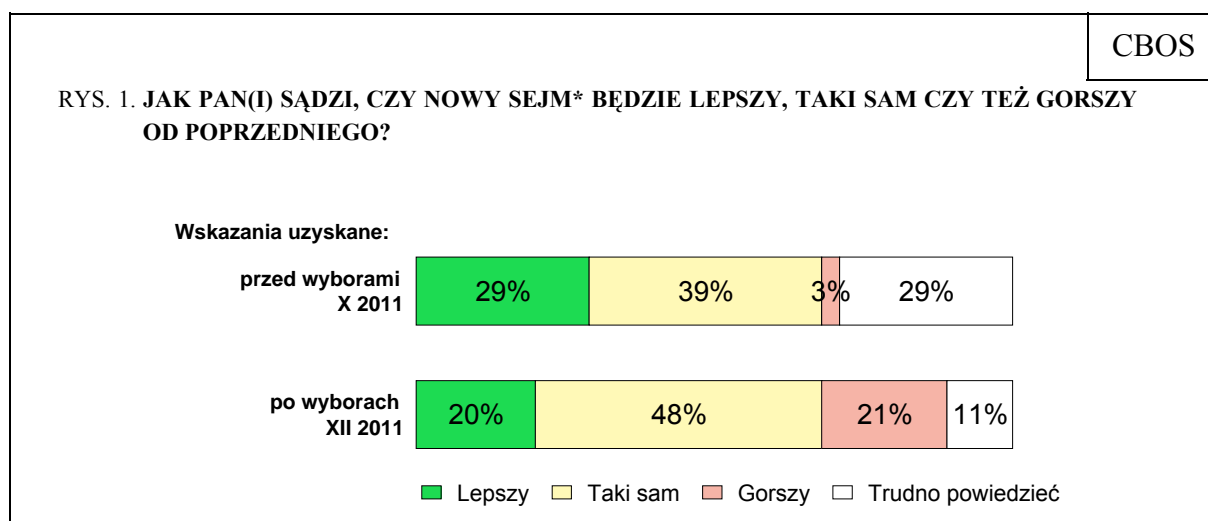
Tabela 1

Jak Pan(i) sądzi, czy nowo wybrany Sejm będzie lepszy, taki sam czy też gorszy od poprzedniego?	Wskazania respondentów dotyczące Sejmu						
	I kadencji	II kadencji	III kadencji	IV kadencji	V kadencji	VI kadencji	VII kadencji
	X 1991	IX 1993	IX 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XII 2011
	w procentach						
Lepszy	37	42	38	48	37	58	20
Taki sam	23	25	22	25	36	19	48
Gorszy	15	9	15	8	8	7	21
Trudno powiedzieć	25	25	26	19	19	16	11

¹ Komunikat CBOS „Ocena działalności parlamentu i prezydenta”, grudzień 2011 (oprac. M. Feliksiak)

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (259) przeprowadzono w dniach 1 – 8 grudnia 2011 roku na liczącej 950 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

O nadzieje związane z nowym Sejmem pytaliśmy respondentów również przed wyborami. Porównanie tych ocen pozwala przypuszczać, że niezadowolenie z wyniku wyborczego, szczególnie w elektoratach PiS i SLD³, może być także jedną z przyczyn tak znacznej liczby pesymistów. W październiku, na tydzień przed głosowaniem, tylko trzech na stu badanych (3%) uważało, że nowy Sejm będzie gorszy od starego, w grudniu opinię taką wyrażał już co piąty (21%). Zwiększył się również odsetek przekonanych, że nic się w tym zakresie nie zmieni (z 39% do 48%), natomiast zmniejszyła się liczba mających nadzieję, że Sejm będzie pracował lepiej (z 29% do 20%).

* Przed wyborami pytaliśmy o „nowy Sejm VII kadencji, który wybieramy 9 października”, a po wyborach o „nowo wybrany Sejm”

Analiza w elektoratach potwierdza zależność między oczekiwaniami wobec nowego Sejmu i wynikami wyborów. Nadzieję na to, że będzie on lepszy od poprzedniego częściej wyrażają osoby głosujące na PO (30%) i Ruch Palikota (29%), czyli na ugrupowania uważane za zwycięzców październikowych wyborów. Pozostali wyborcy tych dwóch partii w większości są przekonani, że obecny Sejm będzie taki sam jak poprzedni. Opinię tę podziela również większość osób, które nie poszły do urn (56%) oraz sympatycy SLD (51%) i PSL (50%). Największy pesymizm w tej sprawie cechuje wyborców PiS (44%).

³ Potwierdzają to inne nasze badania. Zob. komunikat CBOS „Powyborcze podsumowania”, grudzień 2011 (oprac. A Cybulska, K. Pankowski).

Tabela 2

Elektoraty partii i ugrupowań*	Jak Pan(i) sądzi, czy nowo wybrany Sejm będzie lepszy, taki sam czy też gorszy od poprzedniego?			
	Lepszy	Taki sam	Gorszy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	30	49	14	7
PiS	15	28	44	13
PSL	23	50	15	12
SLD	20	51	16	13
Ruch Palikota	29	45	17	9
Niegłosujący	16	56	17	11

* Na podstawie deklaracji o głosowaniu 9 października 2011

OPINIE O KONFLIKTOWOŚCI, SKUTECZNOŚCI I AUTORYTECIE NOWEGO SEJMU

Niemal połowa badanych (45%) uważa, że w obecnym Sejmie będzie jeszcze więcej sporów niż w poprzednim. Mniej więcej co trzeci (35%) sądzi, że będzie ich tyle samo co dotychczas, a tylko co dziesiąty (11%) ma nadzieję, że ich liczba się zmniejszy. Tak bardzo obawiano się konfliktów w świeżo wybranym parlamencie jedynie po wyborach w 1997 roku.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, w nowym Sejmie będzie więcej sporów i konfliktów niż w Sejmie poprzedniej kadencji czy też mniej?	Wskazania respondentów dotyczące Sejmu				
	III kadencji	IV kadencji	V kadencji	VI kadencji	VII kadencji
	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XII 2011
w procentach					
Więcej	46	19	24	11	45
Tyle samo	23	27	35	27	35
Mniej	20	42	25	51	11
Trudno powiedzieć	11	12	16	11	9

O tym, że w nowym Sejmie będzie więcej sporów, przekonani są przede wszystkim wyborcy PiS (59%) i PSL (50%). Sympatycy pozostałych ugrupowań mniej więcej równie często twierdzą, że konfliktowość wzrośnie, jak, że nic się w tym zakresie nie zmieni.

Tabela 4

Elektoraty partii i ugrupowań*	Czy, Pana(i) zdaniem, w nowym Sejmie będzie więcej sporów i konfliktów niż w Sejmie poprzedniej kadencji czy też mniej?			
	Więcej	Tyle samo	Mniej	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	40	40	14	6
PiS	59	27	7	7
PSL	50	35	9	6
SLD	42	41	5	12
Ruch Palikota	39	41	18	2
Niegłosujący	43	36	11	10

* Na podstawie deklaracji o głosowaniu 9 października 2011

Polacy nie tylko sceptycznie oceniają gotowość do współpracy nowo wybranych posłów. Również stosunkowo niewielu oczekuje korzystnych zmian jeśli chodzi o prestiż i skuteczność działania izby niższej. Ponad jedna czwarta badanych ma nadzieję, że obecny Sejm będzie podejmował bardziej trafne decyzje (29%), skuteczniej kontrolował rząd (28%), działał sprawniej i skuteczniej (28%) i lepiej reprezentował interesy społeczeństwa (27%). Mniej więcej co piąta osoba (21%) przewiduje, że nowy Sejm będzie się cieszył większym autorytetem społecznym. Poprawy oczekuje obecnie o połowę mniej Polaków niż po inauguracji poprzedniego Sejmu i znacznie mniej niż po inauguracjach Sejmów III, IV i V kadencji.

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie:	Tak					Nie					Trudno powiedzieć				
	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XII 2011	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XII 2011	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XII 2011
	w procentach														
– cieszył się większym autorytetem społecznym	46	54	40	62	21	26	19	29	16	62	28	27	31	22	17
– podejmował bardziej trafne decyzje	44	56	43	59	29	21	14	23	14	47	35	30	34	27	24
– skuteczniej kontrolował rząd	47	59	44	55	28	20	15	22	16	48	33	26	34	29	24
– działał sprawniej i skuteczniej	44	57	41	60	28	21	14	25	15	49	35	29	34	25	23
– lepiej reprezentował interesy społeczeństwa	48	52	40	57	27	24	17	25	17	52	28	31	34	26	21

Przychylnie o szansach na poprawę funkcjonowania nowo wybranego Sejmu częściej niż ogół wyrażają się wyborcy Platformy i Ruchu Palikota. Wyborcy SLD i PSL w większości przypadków nie różnią się znacząco w opiniach od ogółu społeczeństwa. Natomiast wśród wyborców PiS oraz wśród niegłosujących w ostatnich wyborach jest najmniej osób, które uważają, że obecny Sejm w którymkolwiek z wymienionych aspektów będzie działał lepiej niż poprzedni.

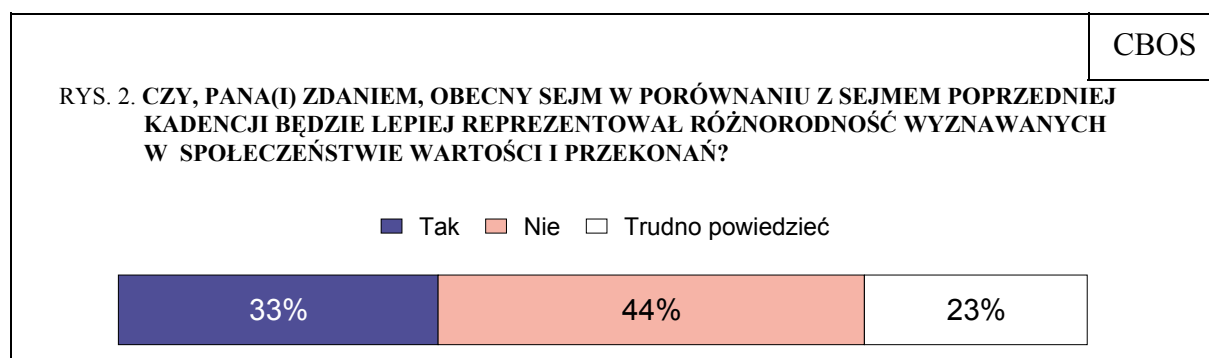
Tabela 6

Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie:	Elektoraty partii i ugrupowań*						
	PO	PiS	PSL	SLD	Ruch Palikota	Niegłosujący	Ogółem
	odpowiedzi twierdzące w procentach						
– cieszył się większym autorytetem społecznym	29	13	23	24	32	16	21
– podejmował bardziej trafne decyzje	44	19	23	30	39	22	29
– skuteczniej kontrolował rząd	38	23	29	23	42	23	28
– działał sprawniej i skuteczniej	43	22	26	30	40	21	28
– lepiej reprezentował interesy społeczeństwa	40	18	28	18	45	21	27

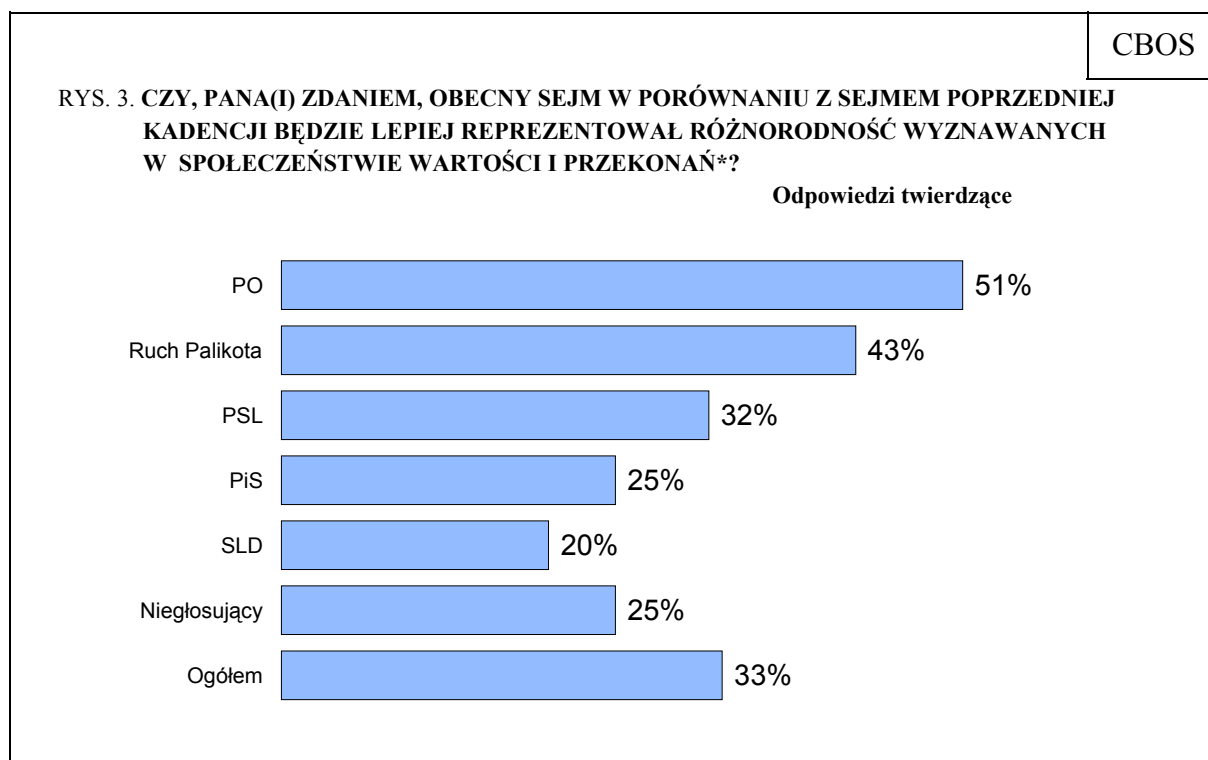
* Na podstawie deklaracji o głosowaniu 9 października 2011

OCENA REPREZENTATYWNOŚCI SEJMU VII KADENCJI

Obecny parlament oceniany jest najlepiej pod względem reprezentatywności. Jedna trzecia Polaków (33%) uważa, że będzie on lepiej wyrażał różnorodność wyznawanych w społeczeństwie wartości i przekonań. Ponad dwie piąte (44%) nie zgadza się z taką opinią.

O większej reprezentatywności Sejmu VII kadencji jest przekonana ponad połowa badanych, którzy deklarują, że oddali swój głos na Platformę (51%), ponad dwie piąte wyborców Ruchu Palikota (43%) i co trzeci wyborca PSL (32%). Z opinią tą zgadza się również co czwarty badany, który nie głosował 9 października (25%), co czwarty wyborca PiS (25%) oraz co piąty sympatyk SLD (20%).

* Na podstawie deklaracji o głosowaniu 9 października 2011

Ponad trzy piąte badanych (63%) jest przekonanych, że w Sejmie znaleźli się posłowie myślący podobnie do nich, z czego co dwunasty (8%) identyfikuje się z poglądami większości parlamentarzystów, a ponad połowa (55%) z częścią z nich. Co czwarty Polak (26%) twierdzi, że w Sejmie nie ma posłów, którzy reprezentowaliby jego punkt widzenia. Opinie o reprezentatywności obecnej izby niższej są podobne do opinii dotyczących Sejmów dwóch wcześniejszych kadencji na początku ich działalności.

Tabela 7

Czy ma Pan(i) poczucie, że w nowym Sejmie znaleźli się posłowie, którzy myślą o polskich sprawach podobnie jak Pan(i)?	Wskazania respondentów dotyczące Sejmu				
	III kadencji	IV kadencji	V kadencji	VI kadencji	VII kadencji
	XI 1997	X 2001	X 2005	XI 2007	XII 2011
	w procentach				
Tak, sądzę, że większość posłów myśli podobnie jak ja	17	18	13	12	8
Sądzę, że niektórzy posłowie myślą podobnie jak ja	60	57	52	56	55
Nie, w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak ja	10	12	23	15	26
Trudno powiedzieć	14	13	12	17	11

Na brak reprezentacji najczęściej uskarżają się osoby, które nie biorą udziału w wyborach (39%). Wśród wyborców partii, które weszły do parlamentu, zdecydowana większość uważa, że w Sejmie znaleźli się posłowie myślący podobnie do nich. O braku takich osób w Sejmie VII kadencji najczęściej mówią wyborcy SLD (32%) i PSL (28%), a także niemal co szósty wyborca PiS (18%) i co siódmy PO (15%).

Tabela 8

Elektoraty partii i ugrupowań*	Czy ma Pan(i) poczucie, że w nowym Sejmie znaleźli się posłowie, którzy myślą o polskich sprawach podobnie jak Pan(i)?			
	Tak, sądzę, że większość posłów myśli podobnie jak ja	Sądzę, że niektórzy posłowie myślą podobnie jak ja	Nie, w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak ja	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	15	63	15	7
PiS	7	62	18	13
PSL	4	63	28	5
SLD	3	61	32	4
Ruch Palikota	16	60	10	14
Niegłosujący	5	43	39	13

* Na podstawie deklaracji o głosowaniu 9 października 2011

Po wyborach w 2007 roku większość Polaków oczekiwała, że parlament będzie działał lepiej i sprawniej, natomiast po październikowym głosowaniu nastroje są całkiem inne. Niemal połowa badanych spodziewa się, że nowy Sejm będzie taki sam jak poprzedni. Stosunkowo niewielu ma nadzieję, że będzie on podejmował bardziej trafne decyzje,

skuteczniej kontrolował rząd, działał sprawniej, lepiej reprezentował interesy społeczeństwa i cieszył się większym autorytetem społecznym. W tym kontekście dość dobrze wypada ocena reprezentatywności izby niższej parlamentu. Jedna trzecia Polaków uważa, że będzie on lepiej reprezentował różnorodność wyznawanych w społeczeństwie wartości i przekonań, a ponad trzy piąte twierdzi, że w nowym Sejmie znalazły się osoby myślące podobnie do nich.

Z drugiej strony prawie połowa badanych uważa, że pracę parlamentu będą częściej zakłócały spory i konflikty. Może mieć to związek z podnoszonymi już teraz przez posłów kwestiami ideologicznymi, m.in. dotyczącymi krzyża, aborcji i zapłodnienia in vitro. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że w tej kadencji spory światopoglądowe będą często powracać.

Największe oczekiwania wobec Sejmu VII kadencji mają wyborcy PO, partii zwycięskiej, i Ruchu Palikota, ugrupowania, które po raz pierwszy znalazło się w parlamencie, zdobywając w wyborach trzeci wynik. Jednak nawet wśród tych osób przekonanie, że nic się w tej kadencji nie zmieni, jest znacznie częstsze niż nadzieja na usprawnienie funkcjonowania izby niższej parlamentu.

Opracowała
Katarzyna KOWALCZUK